

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 4. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 24. oktober 2017
Tidspunkt: Mødet startede kl. 14.03
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Erling Bonnesen (V), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Claus Larsen-Jensen (S), Karina Due (DF) og Søren Søndergaard (EL)

Desuden deltog: Statsminister Lars Løkke Rasmussen

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd (EU28) den 19. oktober 2017 og møde i Det Europæiske Råd (art. 50) den 20. oktober 2017

Det Europæiske Råd 19-20/10-17 – bilag 11 (konklusioner fra mødet i DER (art. 50) 20/10-17)

Det Europæiske Råd 19-20/10-17 – bilag 10 (konklusioner fra mødet i DER 19/10-17)

Det Europæiske Råd 19-20/10-17 – bilag 8 (hyrdebrev)

Statsministeren: Jeg vil i dag give en rapport fra den sidste del af efterårsferien, hvor jeg deltog i rådsmøder. Først var der et møde i Det Europæiske Råd om torsdagen og fredag morgen, og derefter var der et særligt møde i artikel 50-format med stats- og regeringscheferne fra de 27 lande, som ikke er på vej til at forlade EU.

Vi startede torsdagen med en arbejds-session, der handlede om migration, og som i høj grad fokuserede på den aktuelle situation på den centrale middelhavsroute, hvor vi jo har set, at ankomsttallene er faldet betydeligt på det seneste. Det er jo godt, men der er stadig en stor tilstrømning, så vi er ikke i mål, og der er også opmærksomhed om udviklingen ved de øvrige ruter. Vi var enige om at styrke indsatsen yderligere bl.a. med fokus på udsendelse, migrationspartnerskaber og ikke mindst midler øremærket til imødegåelse af migration.

Inden længe skal der være et særligt EU-Afrika-topmøde, som jeg desværre ikke selv kan deltage i, men hvor udviklingsministeren deltager. Til brug for det havde vi en diskussion om, at EU's Afrika-trustfond fortsat skal have tilstrækkeligt med midler til at gøre en forskel, men også et fokus, som sikrer, at fondens ressourcer bruges, så den reelt gør en forskel i forhold til de reelle migrationsstrømme. På den måde ender det ikke med "blot" – i gåseøjne – at blive traditionelle udviklingsprojekter under en anden overskrift. Det er jeg meget enig i. Danmark er blandt de fem største donorer til trustfonden, målt i absolutte tal, og overvejer at give yderligere et bidrag inden årets udgang. Så det er en vigtig ting.

4. Europaudvalgs møde 24/10 2017

Så havde vi også en integreret drøftelse af reformen af EU's asylsystem. Den del af drøftelsen fulgte de velkendte skillelinjer i forhold til spørgsmålet om omfordeling, så den er der ikke så meget nyt at berette om. Vi vender tilbage til sagen igen i december, og vi blev enige om, at målet er at opnå konsensus om en løsning i første halvdel af 2018. Jeg synes i øvrigt, at det er positivt, at vi udtrykker det mål, at der stræbes efter at finde en løsning ved konsensus.

Der var også en drøftelse af det digitale Europa. Her var formålet at følge op på det uformelle digitale topmøde i Tallinn for nogle uger tilbage, som i øvrigt fik meget ros for den måde, det var tematiseret og bygget op på – og at få sat ambitiøse deadlines for vedtagelsen af initiativerne i strategien for det digitale indre marked, hvilket vi har en stor interesse i at sikre fra dansk side.

I den forbindelse kom vi også ind på diskussionen om, hvordan vi løser nogle af de skattemæssige udfordringer, som den øgede digitalisering har ført med sig. Her var der bred enighed om, at også de store multinationale virksomheder i den digitale sektor skal betale deres fair andel. Her er vi på jagt efter lige konkurrencevilkår globalt set. Globale løsninger i regi af OECD vil være langt at foretrække.

Vi har samtidig bedt Kommissionen om at se på, om der kan findes midlertidige løsninger på EU-niveau, og her er aftalen, at Kommissionen skal komme med et forslag primo 2018.

Jeg er meget tilfreds med, at der er sat fokus på denne problemstilling. Det siger sig selv, at alle virksomheder skal betale deres fair andel. Der er der mange store it-giganter, der ikke gør i øjeblikket. Det skal der rettes op på.

Der var også en drøftelse af europæisk forsvar med fokus på forberedelserne af et forstærket forsvarssamarbejde og den række af øvrige tiltag, som tilsammen har til formål at styrke det operative samarbejde om fælles missioner og sikre grundlaget for en stærkere og mere innovativ forsvarsindustri.

Det er grundlæggende positivt, at EU bidrager mere til Europas sikkerhed. Det er også godt for Danmark, selv om forsvarsforbeholdet afholder os fra at være med i mange af tiltagene. Den præcise rækkevidde af det vender vi tilbage til. Jeg håber og tror fortsat, at vi kan deltage i de dele, der handler om industrisamarbejdet. Det ville være godt for dansk erhvervsliv.

Nord Stream 2 var ikke på dagsordenen, men blev taget op alligevel af den polske premierminister, og jeg fulgte op. Jeg brugte anledningen til igen at understrege, at projektet handler om europæisk energipolitik. Derfor er det naturligt og godt, hvis sagen kan håndteres på europæisk plan. Jeg støttede de initiativer, Kommissionen har taget for at adressere spørgsmålet om transitrørledningen mellem Rusland og Tyskland.

4. Europaudvalgsmøde 24/10 2017

Så havde vi en middagsdrøftelse med fokus på EU's eksterne relationer, og dem er der jo en del af. Vi kunne ikke komme rundt om det hele, men der var fuldstændig entydig opbakning til Iranaftalen, som Europa har en stor del af det positive medansvar for, og som vi derfor også skal holde fast i. Herudover var der fokus på Nordkorea og ikke mindst EU's relationer til Tyrkiet. Det var en sag, der var sat på dagsordenen, fordi flere af os har svært ved at forklare, hvorfor vi fortsætter optagelsesforhandlingerne med Tyrkiet på trods af den negative udvikling, vi har set igennem et stykke tid.

Tusk og Juncker gav deres syn på udviklingen i Tyrkiet og den aktuelle status for optagelsesforhandlingerne. Med afsæt i det havde vi, hvad jeg betegner som en rigtig god drøftelse om EU's relationer til Tyrkiet i bredere forstand.

Der var enighed om, at vi ikke kan fortsætte som hidtil i forhold til Tyrkiet. Derfor var der tilslutning til at se på, hvordan vi kan reducere og omlægge den førtiltrædelsesstøtte, som Tyrkiet får i dag. Den enighed dækker også over, at der dog ikke var enighed om helt at stoppe forhandlingerne. Det tror jeg også jeg forudså, da jeg var her forud for mødet, at den konsensus ville ikke være der, men jeg synes alligevel, at det er centralt at fremhæve, at der var helt bred enighed om, at vi her skal ind på et andet spor. Der er bred enighed om, at det Tyrkiet, vi kender i dag, ikke kan blive en del af EU, men at der selvfølgelig skal fastholdes et rum for dialog med Tyrkiet om bl.a. menneskerettigheder og retsstatsprincipper. Derfor er det en sag vi vender tilbage til, med afsæt i, at Kommissionen nu er blevet bedt om at se på, hvordan vi kan reducere førtiltrædelsesstøtten og fokusere den mod civilbefolkningen, retsstatsopbygning osv.

Desuagtet vil Tyrkiet blive ved med om 5, 10 og flere år være en vigtig partner for EU og dermed også Danmark, både når det handler om migration og terrorbekæmpelse. Tyrkiet er også en NATO-allieret. Derfor er det vigtigt, at vi fastholder en tæt og ikke mindst ærlig dialog med Tyrkiet.

Fredag morgen havde vi en god drøftelse om EU's fremtid. Eller jeg skulle måske sige, at vi havde en god drøftelse om, hvordan vi får en god drøftelse om EU's fremtid. Afsættet her var den såkaldte Leader's Agenda, som Tusk havde fremlagt, efter at han i optakt til mødet havde besøgt en række lande, herunder Danmark, og telefoneret med resten af kollegerne. Det er en kalender over, hvornår forskellige centrale spørgsmål, der har været oppe i debatten om EU's fremtid, ventes at blive taget op i Det Europæiske Råd.

Til trods for, at Leaders' Agenda måske ikke er det mest folkelige navn, mener jeg faktisk, at indholdet er ret borgernært, i hvert fald på lange strækninger. Det gælder især, når man tænker på, hvilke andre forslag der har været fremme i debatten om, hvordan man skulle håndtere en debat om EU's fremtid. Denne plan indeholder ønsket om, at EU-samarbejdet skal fokusere på virkelige løsninger på faktiske problemer, f.eks. i forhold til migration, handel og det indre marked. Det er også den tilgang, regeringen har forsøgt at fremme i debatten, og derfor glæder jeg mig over, at den har vundet indpas.

4. Europaudvalgsmøde 24/10 2017

Endelig foreslår Tusk nogle ændringer til Det Europæiske Råds arbejdsmetoder. Der er en ambition om, at vi fremover fokuserer lidt mindre på meget omfattende konklusionstekster, der nogle gange har det med at være repetitive i forhold til konklusioner fra tidligere møder. I stedet skal vi bruge møderne, både de formelle, men også de uformelle, som det er lagt op til, vi skal have flere af, til at have politiske drøftelser om at løse knasterne i vanskelige sager. Det er også en udvikling, jeg kun kan støtte.

Generelt var der bred opbakning til Tusks forslag – både til arbejdsmetoden og til kalenderen, som jo betyder, at vi allerede i forbindelse med det sociale topmøde i Göteborg i november får en drøftelse, og at vi tilsvarende bruger andre allerede kendte begivenheder til at fortsætte denne dialog på lederniveau. Det betyder også, at der er lagt et klart spor for, at diskussioner om EU's fremtid tages i en bred kreds med alle lande og ikke i mindre, selektive grupper. Det er i den grad noget, vi fra dansk side har lagt stor vægt på.

På artikel 50-topmødet for de 27 medlemslande om Brexit i fredags gjorde vi status over forhandlingerne om skilsmissspørgsmålene med afsæt i et oplæg fra vores chefforhandler Barnier. Der var helt som ventet bred enighed om, at der ikke er opnået tilstrækkelige fremskridt i forhandlingerne med Storbritannien til, at vi allerede nu kan overgå til fase 2 i forhandlingerne. Faktisk var der så bred enighed, at det kun tog 90 sekunder at vedtage konklusionsudkastet om Brexit.

Op til topmødet havde den britiske premierminister Theresa May forsøgt at presse Kommissionen og de øvrige medlemslande til at udvise mere imødekommenhed over for og mere anerkendelse af de britiske tilkendegivelser, som man fra britisk side anser for at være store skridt. Om det kan jeg sige, at der også i kredsen var en anerkendelse af de fremskridt, der er opnået, ikke mindst for de tre temaer i fase 1: grænsen til Irland, retsstillingen for de tre millioner EU-borgere i Storbritannien og den ene million briter i EU samt håndteringen af de finansielle mellemværender. Der er fremskridt inden for det hele, men nok mest de to første. May gav også nogle tilkendegivelser i sin tale i Firenze, og det er positivt. Der var dog bred enighed om, at der er behov for, at man fra britisk side omsætter ikke mindst denne tale i klare, konkrete meldinger ved forhandlingsbordet, før der kan opnås de nødvendige fremskridt i forhold til de overordnede principper for skilsmispen.

Derfor besluttede vi at gøre status over forhandlingernes fremskridt igen på det næste topmøde i december, men også at bruge tiden indtil da til at indlede vores interne EU-27-forberedelser af fase 2. I den beslutning om allerede nu at gøre sig klar til at gå ind i det næste rum ligger et positivt signal til Theresa May om, at vi håber at kunne overgå til fase 2 i december.

Endelig afrapporterede den estiske premierminister – Estland har for nærværende formandskabet i EU – kort fra den drøftelse, der havde fundet sted i Rådet for Almindelige Anliggender op til topmødet den 17. oktober om genplaceringen af de to agenturer, der i dag ligger i London, herunder Lægemiddelagenturet, som vi har et dansk bud på. Der var ikke nogen substansdrøftelse om de enkelte kandidaturer, så det var egentlig bare en processuel orientering.

Det var, hvad jeg ville fremhæve om sidste uges topmøde.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, hvad der havde givet anledning til rådsmødets konklusionstekst om, at man ville arbejde for en normalisering af Schengensamarbejdet. Det ville undre ham, hvis man drog konklusioner om noget, der ikke havde været genstand for en drøftelse.

Vedrørende optagelsesforhandlingerne mellem EU og Tyrkiet var han glad for, at regeringen havde indtaget samme standpunkt som Dansk Folkeparti havde haft i 20 år. Han bad statsministeren bekræfte, at hvert enkelt EU-medlemsland stadig har vetoret, når nye medlemmer skal optages. Danmarks nye standpunkt kunne altså til syvende og sidst betyde, at et tyrkisk medlemskab kunne forhindres?

Han spurgte også, hvordan Leaders' Agenda forholdt sig til Junckers fem scenarier efter Brexit. Og hvad skulle efter statsministerens opfattelse opfyldes, for at forhandlingerne kunne nå næste fase, og for, at man kunne indfri det håb, der nu var udtrykt om fremtidige relationer efter Storbritanniens udtræden.

Kunne statsministeren sige noget om, hvorvidt sanktioner mod bl.a. Ungarn på grund af landets modstand mod omfordelingsmekanismerne havde været behandlet på rådsmødet?

Søren Søndergaard ville gerne have afklaret, om statsministeren arbejdede for, at EU skulle overtage Nord Stream 2-sagen, eller om EU skulle afvise den?

Han spurgte, om det fransk-italienske forslag om at lade de britiske sæder i EU-Parlamentet efter Brexit overgå til tværnationale stemmelister blev diskuteret på mødet. Han fandt det sært, at sådan en idé kunne fostres. En ny måling viste ganske vist, at Danmark var det mest EU-begejstrede medlemsland, men han påpegede samtidig, at danskernes lyst til yderligere centralisering og overdragelse af magt til EU er begrænset. Han var sikker på, at statsministeren var imod det, men hvor meget var han imod det, og kunne han på baggrund af diskussioner på DER-mødet garantere, at det ikke ville blive til noget?

Vedrørende Tyrkiet bakkede Søren Søndergaard op om, at Kommissionen havde bedt om en omlægning af førtiltrædelsesbistanden. Men var der noget kommissorium eller nogen tidsramme for Kommissionens arbejde med at omlægge bistanden? Ville emnet komme op på DER-mødet i december, eller var det åbent, hvor længe den proces ville vare? Ville statsministeren desuden oplyse, hvordan de forskellige lande – ikke mindst Tyskland – placerede sig i forhold til en suspension af eller et stop for forhandlingerne? Hvordan indtog statslederne associeringsaftalen og toldunionsaftalen med Tyrkiet, som begge havde større økonomisk betydning end førtiltrædelsesbistanden og kunne dermed lægge større pres på Erdogan?

Han var endelig nysgerrig efter at vide, om glæden over faldet i antallet af flygtninge over Middelhavsrueten på DER-mødet blev fulgt af en diskussion om de forhold, flygtninge lever

under i Libyen? Statsministeren havde vel også læst FN's og flere menneskerettighedsorganisationers beretninger om forholdene der. Det var stærk kost.

Statsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at konklusionsteksten var fornuftig og afbalanceret, og at den afspejlede regeringens ambition, nemlig om at få Schengen til at fungere efter den oprindelige hensigt med styr på de ydre grænser og fri passage over de indre. Men den afspejlede også en klar erkendelse af, at det mål endnu ikke var nået, og at man var nødt til at tage de enkelte medlemslandes sikkerhedsinteresser med i overvejelserne.

På spørgsmålet om Tyrkiet svarede han, at det var korrekt forstået, at et nyt medlemslands tiltrædelse i sidste ende ville kræve, at alle medlemslande tilsluttede sig, og ja, vetoet ville i så fald blive relevant. Nogle medlemslande, f.eks. Irland, ville muligvis også skulle gennemføre folkeafstemninger om Tyrkiets optagelse, ligesom det kunne komme på tale i Danmark. Men det stod lige så klart, at der skulle være enighed blandt medlemslandene, hvis der skulle skiftes spor i forhold til det arbejde, der allerede var sat i gang. Den danske regering havde meldt ud, at det ikke var realistisk, at forhandlingerne foregav, at Tyrkiet ville ende med at blive fuldt og helt medlem af EU. Ikke alle lande delte den konklusion, men statsministeren hverken kunne eller ville redegøre for de enkelte landes positioner. Han tilføjede, at der tegnede sig en almindelig enighed på DER-mødet om, at processen ikke bare kan fortsætte som hidtil, men også, at dialogen med Tyrkiet ikke skulle skrøttes.

Over for Søren Søndergaard påpegede han, at medlemslandene ikke bare var blevet enige om at omlægge førtiltrædelsestøtten, men også at reducere den. Middagsdrøftelsen endte ikke med en nøjagtig køreplan, men sagen gik nu i proces, og statsministeren mente, at næste skridt ville være en drøftelse blandt udenrigsministrene. Statsministeren havde på mødet selv lagt vægt på, at det umiddelbare sigte var at få Tyrkiet til at styrke civilsamfundet og retsstatsopbygningen.

Til Kenneth Kristensens Berth svarede han, at Leaders' Agenda var en køreplan, der skulle opfylde Bratislavadagsordenens mål om at løse de påtrængende konkrete opgaver vedrørende migration, vækst og sikkerhed efter Brexit. På DER-mødet var der blevet uddelt et papir, som også var uddelt på Europaudvalgsmødet, som viste, hvilke områder på dagsordenen man var i mål med, hvor der var fremskridt at spore, hvor der var proces, og hvor er der var mere arbejde at gøre. Politikere gider ikke tale om løste opgaver, men en gang imellem er det alligevel sundt at påpege, når de er blevet løst. Han tilføjede, at Leader's Agenda også lagde op til diskussion om et eventuelt forstærket ØMU-samarbejde, som Juncker også nævnte i sin tale om Unionens fremtid. Det var for statsministeren meget vigtigt, at den diskussion foregik i den store kreds af alle EU-lande, f.eks. på det næste ØMU-topmøde, hvor Danmark også ville deltage. Planen forberedte desuden det næste Europaparlamentsvalg og den næste konstituering af Kommissionen.

Til spørgsmålet om tværnationale lister tilkendegav statsministeren, at de britiske sæder i EU-Parlamentet burde nedlægges helt efter Brexit. Andre lande mente, at man enten skulle fordele de sæder, Storbritannien havde haft, eller vælge dem på fælleseuropæiske lister.

4. Europaudvalgsmøde 24/10 2017

Danmarks holdning var, at man måtte drage den budgetmæssige og demokratiske konsekvens af et mindre samarbejde, nemlig færre sæder. Diskussionen ville blive taget i februar 2018.

Statsministeren havde ligesom Søren Søndergaard noteret sig danskernes EU-begejstring, men han var sikker på, at den ikke rakte til at slutte op om fælleseuropæiske valglistor, og at danskerne ønskede et pragmatisk samarbejde. Derfor lagde han vægt på, at man ved siden af de langsigtede visioner husker at holde øje med konkret implementering og fairness. F.eks. ville han på det sociale topmøde i Göteborg, hvor Leaders' Agenda lagde op til en drøftelse af uddannelse, tage det problem op, at SU-lån, der optages af studerende fra andre EU-lande i Danmark, er vanskelige at inddrive. For at bevare den folkelige opbakning til EU mente statsministeren, at man var nødt til at trække sådanne problemstillinger knyttet til de enkelte goder ind i Junckers plan.

Han tilføjede til spørgsmålet om Tyrkiet, at opgraderingen og moderniseringen af den eksisterende toldunion lå stille. Kommissionen havde ikke fået politisk mandat til at bringe forhandlingerne videre.

På spørgsmålet om Libyen svarede statsministeren, at der på DER-mødet fandt en holitisk debat sted, der ikke kun drejede sig om at lukke grænser af og udøve suveræniteten, men også om, hvilke forudsætninger der skulle tilvejebringes i Afrika, for at tilstrømningen kunne aftage – herunder hvordan man kunne sikre, at EU's Afrika-trustfond havde tilstrækkeligt med ressourcer. Danmark var den femtestørste bidrager i absolutte tal, og mens Italien – så vidt statsministeren huskede – betalte mere end halvdelen af den samlede fond. Den situation kaldte på, at flere lande begyndte at bidrage mere, og den krævede en ærlig dialog på topmøder mellem EU og Afrika, så unge afrikanere vil få positive perspektiver for en fremtid i deres eget land. Med ressourcefølsomheden fulgte også forpligtelser for Afrika, og landene skulle tage illegale flygtninge hjem igen.

Til Kenneth Kristensen Berths spørgsmål om Brexit oplyste han, at der inden for hvert af de tre definerede temaer skal ske så mange fremskridt og være så megen forpligtelse til principperne om, hvordan processen kan færdiggøres, at de tilbageværende 27 lande har tillid til, at næste fase kan indledes. Han oplyste, at der faktisk skete fremskridt, om end der ikke var fuld afklaring. Som eksempel på et udestående spørgsmål nævnte han, at der ganske vist var enighed om, at de 3 millioner EU-borgere med bopæl i Storbritannien skulle have samme rettigheder som hidtil, og at de skulle kunne blive boende. Men det var ikke afklaret, hvilken status en EU-borger med bopæl i Storbritannien, som gerne ville giftes med en person fra sit oprindelige EU-land, ville få. Men de store uløste spørgsmål var de finansielle mellemværender. Premierminister May havde i en tale i Firenze tilkendegivet, at ingen skulle ende med at betale mere eller modtage mindre som følge af, at Storbritannien forlader EU. Statsministeren anerkendte de signaler, Storbritannien sendte, men de var stadig ikke så konkrete. Han mente, at der var en generel erkendelse af, at man ikke både kan forlade fællesskabet og opretholde de samme relationer som før på alle planer.

Han meddelte, at spørgsmålet om sanktioner mod Ungarn ikke havde været til diskussion.

4. Europaudvalgsmøde 24/10 2017

Til spørgsmålet om Nord Stream 2 sagde statsministeren, at han arbejdede på en europæisk stillingtagen til projektet, og han kunne ikke foregribe, hvad den ville bestå i, hvis det skulle give mening at give Kommissionen et forhandlingsmandat. Ligesom ved Nord Stream var de geopolitiske og energipolitiske implikationer vigtige: Det var afgørende at sikre, at man ikke ved at lægge en russisk gasledning ind i Europa udstyrer Rusland med et våben, men at der ville blive spillet efter reglerne. Rådet var endnu ikke nået dertil, hvor man var klar til at give Kommissionen et mandat.

Han oplyste, at den danske regering havde sørget for at få et lovgrundlag på plads, der ville gøre det muligt for Danmark at nægte at lægge en gasledning. Det ville dog ikke kunne forhindre Nord Stream 2, fordi den ville kunne lægges nord for Bornholm. Derfor gav det god mening at fortsætte i et europæisk spor.

Søren Søndergaard medgav, at statsministeren ikke kunne gå alle 28 landes positioner vedrørende Tyrkiet igennem, men han kunne måske afklare den tyske position? Kansler Merkel og mange andre kandidater lovede under valgkampen de tyske vælgere, at spørgsmålet om suspension eller stop for forhandlingerne ville blive taget op i EU, men skete det faktisk på mødet? Og talte Tyskland for suspension eller udelukkelse?

Vedrørende Nord Stream 2 forstod han, at regeringens førsteprioritet var at få EU involveret, og at beslutningen skulle tages i EU-kredsen, men Danmark havde vel selv en holdning, som den gav til kende? Selv om statsministeren ikke kunne forudsige resultatet, kunne han vel fortælle, hvad Danmark arbejdede for? Hvis sagen ansås for at have så mange udenrigspolitiske komplikationer, var den vel forbeholdt Det Udenrigspolitiske Nævn?

Peter Hummelgaard Thomsen delte statsministerens synspunkt om, at tyrkisk medlemskab af EU var urealistisk. Men fandt der en diskussion sted på topmødet om, hvad de forskellige alternativer kunne medføre? Dels for EU's aftale med Tyrkiet om håndteringen af flygtninge og migranter, dels i forhold til Dublinforordningen, hvor statsministeren kort havde nævnt, at man ikke forventede enighed om obligatorisk omfordeling. Kunne statsministeren sige noget om, hvilke scenarier der tegnede sig frem mod foråret 2018, hvor man har lovet hinanden at blive enige?

Han spurgte desuden til den digitale skat, hvor Frankrig havde foreslået en digital omsætningsafgift, mens Kommissionen foretrak en fælles selskabsskattebase. Han fandt det ærgerligt, at først finansministeren og nu statsministeren afviste Danmarks aktive medvirken. Han ville gerne have statsministeren til at sætte et par ord på, hvordan regeringen kunne mene, at det var realistisk at få en global ordning frem for at deltage i de eksisterende drøftelser?

Claus Larsen-Jensen spurgte, hvad der ville ske, hvis man nåede til fase 2 i Brexit-forhandlingerne, men Storbritannien derefter ikke ville være med til at finansiere det, ikke engang efter en norsk model. Briterne havde jo meldt ud, at de i forhold til det indre marked ikke vil omfattes af de samme regler, som de 27 lande er. Havde der været en drøftelse af

dette på mødet, som antydede en retning, eller gjorde statsministeren sig egne forestillinger om det?

Statsministeren svarede Søren Søndergaard, at han ikke kunne citere de enkelte landes positioner, men blot sige, at debatten afspejlede, at positionerne var tydelige allerede inden mødet. Derfor blev landene ret hurtigt enige om, at situationen ikke kunne fortsætte som hidtil. Ingen lande indtog særlige yderpositioner, og det fandt han positivt. Det gjaldt om at erkende, at Tyrkiet ikke ville blive medlem af EU, men at landet har en vigtig geografisk placering, er NATO-partner, en vigtig partner i bekæmpelsen af terrorisme og migrationspres, og er i toldunion med EU. Migrationsaftalen kunne der blive brug for at udbygge, så situationen var ikke sort-hvid, men man måtte anlægge en bred tilgang.

Vedrørende Nord Stream 2 svarede han, at der ligger forskellige betingelser til grund for en tilladelse. Ifølge hidtidig dansk lovgivning kunne man kun nægte en rørledning gennem dansk territorialfarvand, hvis der var miljø- eller sikkerhedsmæssige hensyn. På dansk initiativ blev der nu arbejdet for at få et mandat, så man kunne indarbejde andre hensyn. Om der skulle gøres brug af en sådan mulighed, måtte bero på andre omstændigheder, bl.a. om Europa kan indgå substantielle aftaler med f.eks. Rusland om, på hvilke vilkår gassen ville blive leveret. Han mente, at det ville være præmaturligt at sige, hvorvidt forslaget kunne bruges til at forsinke Nord Stream 2. Men det var uholdbart, hvis Europa gjorde sig uafhængig af gasforsyninger udefra, hvis der ikke er kontrol over leverandørerne og deres mulighed for at bruge gassen som våben.

Han oplyste, at der ikke var fremskridt i forhold til Dublinaftalen. Han medgav, at Danmark var udfordret, hvis der blev skabt enighed om omfordelingen, og hvis den aftale blev knyttet til Dublinaftalen. Hidtil havde Dublinaftalen ellers medført, at Danmark kunne sende flere ud af landet, end der kom ind.

Han indvendte over for Peter Hummelgaard Thomsen, at Danmark ikke havde meldt sig ud af forhandlingerne om digital skat, men tværtimod meldt sig ind. Det handlede om, at man skulle betale sin andel af skatten der, hvor værdierne skabes, men en global løsning var nødvendig af hensyn til danske og europæiske virksomheders konkurrenceevne. Derfor skulle Europa bruge sine kræfter på at påvirke den globale løsning, og dette foregik inden for rammerne af OECD, hvor man forventede en fremdriftsrapport i starten af 2018. Han ville dog ikke udelukke, at det kunne være fornuftigt også at foretage sig noget i en europæisk sammenhæng. Konklusionerne fra mødet understreger det politiske mål med fair konkurrencevilkår, men også, at man er opmærksom på ikke at forringe europæiske virksomheders konkurrenceevne ved at have et regime, som ikke findes i resten af verden. Man bad Kommissionen om at udvikle europæiske ideer – ideer, der også kunne være af midlertidig karakter.

Mødet sluttede kl. 14.54.